

בס"ד. ש"פ ויקהל-פקודי, פ' פרה, מבה"ח ניסן, ה'תשל"א

(הנחה בלתי מוגה)

זאת חוקת התורה גו' ויקחו אליך פרה אדומה תמימה גו'¹. ואיתא במדרש² יהי לבי תמים בחוקיך³, זה חוקת הפסח וחוקת פרה אדומה, למה ששניהן דומים זה לזה, בזה נאמר⁴ זאת חוקת הפסח, ובזה נאמר¹ זאת חוקת התורה, ואי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו, משל לשתי מטרונות דומות שהיו מהלכות שתיהן כאחת, נראות שוות, מי גדולה מזו, אותה שחברתה מלווה אותה עד ביתה והולכת אחריי', כך בפסח נאמר בו חוקה, ובפרה נאמר בה חוקה, ומי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה, שנאמר⁵ ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת. ובמ"א⁶ איתא פרה זו מדי מצרים, דכתיב⁷ עגלה יפה פי' מצרים, אדומה זו בבל כו', תמימה זו מדי וכו'. ולכאורה לפי זה הרי חוקת הפסח היא למעלה מחוקת הפרה, כי פרה זו מצרים, משא"כ פסח היא הגאולה ממצרים, ופסח הוי' על הפתח⁸. וכן בכללות יותר, שד' הענינים שבפרה רומזים על ד' הגלויות, משא"כ פסח הו"ע הגאולה. גם צריך להבין במשל המטרונות הנ"ל שמשמעותו שפרה קודמת לפסח, דלכאורה, הרי פרשת חוקת הפסח נאמרה בר"ח ניסן, ושריפת הפרה היתה בשני בניסן. ועוד, דא"כ מדוע קורין פ' פרה לפני פ' החודש, והרי בכל עניני קדושה ישנו הכלל דמעלין בקודש⁹, ואם פרה גדולה מפסח, מדוע קורין פ' החודש אחרי פ' פרה.

(ב) **ויובן** כל זה בהקדם המבואר בלקו"ת פ' חוקת¹⁰, דצריך להבין מפני מה תקנו שיקראו פרשת פרה קודם הפסח¹¹, כדי שיטהרו כל ישראל לעשות הפסח בטהרה¹², ולמה לא תקנו זה גם קודם שאר הרגלים, שיש שם ג"כ קרבנות. ויש להוסיף בדיוק זה, ע"פ הידוע

חוקת סא, א. אוה"ת שם ס"ע תשעז ואילך.
 (7) ירמי' מו, כ.
 (8) בא שם, כג.
 (9) ברכות כח, א. וש"נ.
 (10) שם, ב. וראה גם אוה"ת שם.
 (11) טוש"ע או"ח סתרפ"ה ס"ג.
 (12) רש"י מגילה כט, א (ד"ה פרה אדומה).

(1) חוקת יט, ב.
 (2) שמו"ר פי"ט, ב. וראה אוה"ת חוקת ח"ג
 ע' תשעג ואילך. סה"מ תרכ"ט ע' צג ואילך.
 (3) תהלים קיט, פ.
 (4) בא יב, מג.
 (5) חוקת שם, יז.
 (6) פסיקתא דרב כהנא פ' פרה. ילקוט
 שמעוני חוקת רמז תשנט. ועוד. וראה לקו"ת

ששבועות הוא למעלה מפסח, וסוכות הוא ג"כ למעלה מפסח, וא"כ למה תקנו ענין זה בפסח דוקא.

ג) **והענין** הוא, בהקדם הצד השווה דחוקת הפרה וחוקת הפסח (שנראות שוות). דהנה, פרה אדומה מורה על כללות עבודת האדם בזמן הגלות (כנ"ל שהפרה רומזת לד' גלויות), שבהיותו בגלות וחושך העולם, צריך האדם לפעול ענין של יציאה מן הגלות. אך יציאה זו אפשר שתהי' באופן של אתכפיא בלבד, שהרע הוא עדיין בתוקפו, וע"י עבודתו דוחה אותו. וכמו שהי' ביצי"מ, דכתיב¹³ כי ברח העם, ומבואר בתניא¹⁴ שענין הבריחה הוא לפי שהרע שבנפשותם הי' עדיין בתוקפו כו'. וזהו ענין הפרה, שהיא מדריגה פחותה, וכדאיתא בזהר¹⁵ דפרה קבילת משמאלא, והיינו, שנוסף לזה שגם פני שור שבמרכבה הוא מהשמאל¹⁶ (ולא כמו פני ארי' שהוא אל הימין¹⁶), הרי הפרה היא פחותה אפילו מפני שור, שמקבלת ממנו כו'¹⁷. ובנפש האדם הרי זה מורה שהאדם נופל במדריגתו כ"כ, שלא זו בלבד שהוא משוקע בתאוות העולם, אלא עוד זאת שהוא מקבל מהם. ולכן צ"ל ענין שריפת הפרה, היינו היציאה מתאוות העולם כו'.

אמנם שריפת הפרה הו"ע סור מרע בלבד, ואין זה מספיק, אלא צ"ל גם העבודה בקו דעשה טוב. וכמבואר במ"א¹⁸ בענין עשיית דירה לו ית' בתחתונים, שזהו כמשל מלך בו"ד שרוצים לעשות לו דירה נאה, שצריכים לפנות ההיכל מכל לכלוך וטינוף ואח"כ לסדר שם כלים נאים כו', וענינו בנמשל, שלאחרי הענין דסור מרע שהוא דוגמת ניקוי ההיכל, צ"ל הענין דעשה טוב כו', שענינו המשכה הכי נעלית, כידוע שרמ"ח מ"ע אינון רמ"ח אברין דמלכא¹⁹, וכמארז"ל²⁰ ע"פ²¹ ועשיתם אתם, מעלה אני עליכם כאילו עשאוני. וזהו מ"ש בפרה אדומה ונתן עליו מים חיים אל כלי²², שזהו"ע ההמשכה מהחכמה (מעין מים חיים) לבינה (כלי), שהמשכה זו היא ע"י הארת אור עליון עוד יותר, כידוע²³ שדוקא ע"י המשכת אור עליון יותר יכול להיות יחוד חו"ב.

(19) ראה תניא אגה"ת פ"א (צ, ב).

(20) ראה ויק"ר פל"ה, ו. וזהר ח"ג קיג, א.

(21) בחוקותי כו, ג.

(22) חוקת שם, יז. וראה לקו"ת חוקת נו,

א.

(23) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי

קטו, ג [רכח, ד]. ובכ"מ.

(13) בשלח יד, ה.

(14) פל"א.

(15) ח"ג קפ, ב. וראה לקו"ת שם נו, ג.

אוה"ת שם ע' תשפ.

(16) יחזקאל א, י.

(17) לקו"ת ואוה"ת שם.

(18) לקו"ת בלק ע, ג. ועוד.

ועד"ז בכללות ענין הגלות, שלא מספיק היציאה מהגלות (סור מרע), אלא תכליתו הוא העלי' שנעשית על ידו, ועד לענין גילוי השכינה (עשה טוב), שהרי ענין הגלות הוא גם גלות השכינה, וכמ"ש²⁴ ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, וכתיב²⁵ עמו אנכי בצרה, וכמארז"ל²⁶ גלו לאדום שכינה עמהם, ולכן צ"ל גאולת השכינה מן הגלות, וכמארמר²⁷ והוצאתי אתכם נקוב והוצאתי אתכם, ועד שעיי"ז באים אח"כ לגילוי נעלה יותר, כמ"ש²⁸ ולילה כיום יאיר, שלעתיד לבוא תתגלה מעלת הגלות שנמשל ללילה²⁹.

וזהו גם ענין הפסח, שבכללותו הו"ע עשה טוב (קיום מצוה), אבל ביחד עם זה יש בו גם ענין של סור מרע, כנ"ל בפירוש מ"ש ביצי"מ כי ברח העם, שהרע שבנפשותם הי' בתוקפו והיו צריכים לברוח מהרע.

וזהו שאמרו במדרש אי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו, שזהו בגלל הצד השוה שביניהם. וכמובן גם מענינם בספירות, שפסח ענינו ספירת המלכות, ופרה ענינה ספירת הבינה³⁰, והרי בכללות שוין מלכות ובינה במעלתם, ושניהם רומזים על התשובה כו"³¹. וכמובן גם מזה ששניהם נרמזים באות ה' דשם הוי' (בינה — ה' ראשונה, ומלכות — ה' אחרונה)³², וע"פ המבואר בשער היחוד והאמונה³³ שצורת האותיות מורה על אופן ההמשכה, מובן שזה שצורתן שוה ה"ז משום שתוכנם שייך זל"ז, וכן מפורש באגה"ק³⁴ שאותיות ה' עילאה וה' תתאה שייכים זל"ז.

(ד) **אמנם** נוסף על הצד השוה בין חוקת הפרה לחוקת הפסח, יש גם חילוק ביניהם. והענין בזה, דהנה, ענין פרה אדומה רומז לעבודת התשובה³⁵ כפי שהיא באופן נעלה ביותר, בדרך דילוג, ועד לדרגת התשובה דראב"ד³⁶ [שאינן זה הסדר הרגיל (כמבואר בתניא³⁷) בתשובה גופא, שיש בה סדר והדרגה מלמטה למעלה, וכמבואר באגה"ת³⁸ דעיקר מצות התשובה מן התורה היא עזיבת החטא בלבד, ואח"כ יש

-
(24) וילך לא, יח.	(31) ראה תניא אגה"ת פ"ד.
(25) תהלים צא, טו.	(32) ראה תקו"ז בהקדמה (ו, ב).
(26) ראה מגילה כט, א. ספרי ס"פ מסעי.	(33) פי"ב.
(27) פיוט "כהושעת אלים בלוד" בסדר הושענות.	(34) סימן ה (קז, ב).
(28) שם קלט, יב.	(35) ראה דרושים שבערה 2 ; 6.
(29) ראה זח"ג סז, ב.	(36) ע"ז יז, סע"א.
(30) ראה אוה"ת שם ע' תשעג ואילך.	(37) ספמ"ג.
	(38) פ"א (צא, א).

תשובה תתא, ועד לתשובה עילאה כו'.] ועבודה זו היא באופן דוהוציא אותה אל מחוץ למחנה גו' ושרף את הפרה³⁹, שהו"ע עבודת הרצוא⁴⁰, וכמ"ש בזהר⁴¹ על הפסוק⁴² הוציאנה ותשרף, בשלהובי טיהרא בגלותא, דהיינו⁴³, שמחמת שהוציאנה בגלותא כו', תגדל בחי' הצמאון והאהבה בחילא יתיר דבחי' תשובה, וזהו ותשרף, היינו רשפי אש האהבה (דלית פולחנא כפולחנא דרחימותא⁴⁴). משא"כ ענין הפסח הוא בסדר והדרגה, בתחילה אתכפיא, כי ברח העם, ורק אח"כ עולים למעלה מזה כו'. והיינו, שבתשובה גופא הנה פסח הו"ע תשובה תתא, ביטול היש⁴⁵, ופרה הו"ע תשובה עילאה, אתהפכא⁴⁶. אבל בכללות יותר, הנה פסח הו"ע עבודת הצדיקים, ופרה הו"ע עבודת התשובה⁴⁷. ולכן המסקנא היא שהפרה גדולה, כמעלת בעלי תשובה על הצדיקים, דבמקום שבעלי תשובה עומדים אפילו צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שם⁴⁸, וכמ"ש הרמב"ם בהל' תשובה⁴⁹ במעלת הבעל תשובה על הצדיק, שעליו דוקא נאמר⁵⁰ טרם יקראו ואני אענה גו'.

(ה) **וזהו** זאת חוקת התורה וגו', שחוקת הפרה הו"ע התשובה שיש בה מעלה נפלאה כו', ועז"נ ויקחו אליך דוקא, שהליקחה היא למשה, כי הכח לעבודה גדולה זו הוא ע"י משה⁵¹, גואל ראשון הוא גואל אחרון⁵², שבכחו לפעול בישראל ענין התשובה, באופן שתביא את הגאולה, שאז יהי' העילוי הכי נעלה, למעלה יותר מכמו שהי' בהתחלת הבריאה שעולם על מילואו נברא⁵³, וכידוע בענין תולדות מלא, שמ"ש לעת"ל אלה תולדות פרץ⁵⁴ הוא למעלה יותר מאלה תולדות השמים והארץ⁵⁵ שבתחלת הבריאה⁵⁶, כי, זה גופא שבינתיים הי' ענין של חסרון, הנה ירידה זו היא לצורך העלי', שזוהי העלי' שנעשית ע"י התשובה שבינתיים.

(48) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד (מברכות לד, ב).

(49) שם ה"ד.

(50) ישע"י סה, כד.

(51) ראה לקו"ת חוקת סא, ג. אוה"ת שם ע' תשפב.

(52) ראה שמור"ר פ"ב, ד.

(53) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג.

(54) רות ד, יח.

(55) בראשית ב, ד.

(56) ראה ב"ר פי"ב, ו. שמור"ר פ"ל, ג.

מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקנח.

(39) חוקת יט, ג"ה.

(40) לקו"ת שם נו, ב ואילך.

(41) ח"ג עב, א. וראה אוה"ת שם ע' תשצד.

(42) וישב לח, כד.

(43) לקו"ת במדבר ב, ג.

(44) ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א.

לקו"ת שלח מב, ג.

(45) ראה המשך תער"ב ח"א ע' תרג [ח"ג ע' תתכה].

(46) ראה סה"מ פר"ת ס"ע פא.

(47) ראה גם אוה"ת שם ע' תשעגו.

וכן תהי' לנו — הענין דהוציאווה ותשרף, שדוקא בחוץ, בזמן הגלות, מתגלה שלהבת האהבה לאלקות שבלב כל אחד מישראל, כמאמר רבינו הזקן⁵⁷ על הפסוק⁵⁸ שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, אַז אַ איד ניט ער וויל און ניט ער קען זיין אָפגעריסן ח"ו פון אלקות, שזהו ענין התשובה שהבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן, ומיד הן נגאלין⁵⁹.

(57) ראה "היום יום", כ"ה תמוז (מאגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' שפד).
 (58) ואתחנן ו, ד.
 (59) ראה רמב"ם שם ה"ה.
 (57) ראה "היום יום", כ"ה תמוז (מאגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' שפד).
 (58) ואתחנן ו, ד.
 (59) ראה רמב"ם שם ה"ה.